

Raadsvoorstel

Vergadering : 18 december 2014

Agendapunt : 7
Status : **Besluitvormend**
Programma : (8) Werk en bijstand
Portefeuillehouder : H. Rijpstra

Behandelend ambt. : Chris Koopmans
E-mail : ckoopmans@t-diel.nl
Telefoonnummer : (0511) 460 649
Zaak / Stuknummer : Z2014-09516 / S2014-24486

Aan de Raad.

Onderwerp

Verordening individuele inkomenstoelage

Korte inhoud

De langdurigheidstoelage wordt per 1 januari 2015 vervangen door een individuele toeslag voor personen die langdurig van een laag inkomen rond moeten komen, zonder dat zij zicht hebben op verbetering van dat inkomen. Met het instellen van de verordening Individuele Inkomenstoelage gemeente Tytsjerksteradiel wordt voldaan aan de bepalingen uit de Participatiewet.

Voorstel van het College

De Verordening individuele inkomenstoelage Gemeente Tytsjerksteradiel 2015 vaststellen.

Ter inzage liggende stukken

- Advies Cliëntenraad Werk & Bijstand gemeente Tytsjerksteradiel.

Toelichting

Inleiding

Per 1 januari 2015 vervangt de individuele inkomenstoelage de langdurigheidstoelage.

Wat is het probleem, en wat zijn de oorzaken van het probleem?

In het regeerakkoord is afgesproken dat de langdurigheidstoelage in de bijstand wordt vervangen door een individuele toeslag voor personen die langdurig van een laag inkomen rond moeten komen zonder dat zij zicht hebben op verbetering van dat inkomen. Met de invoering van de wet maatregelen WWB als onderdeel van de Participatiewet moet hier uitvoering aan worden gegeven. De categoriale langdurigheidstoelage wordt omgevormd tot een individuele inkomenstoelage voor personen tot de AOW gerechtigde leeftijd die langdurig van een laag inkomen rond moeten komen en gelet op hun individuele omstandigheden geen zicht hebben op verbetering van het inkomen. De individuele inkomenstoelage is niet gerelateerd aan bepaalde kosten.

Wat zijn de beoogde maatschappelijke effecten?

De individuele inkomenstoelage kan worden uitgekeerd aan personen die deze toeslag – gelet op hun individuele omstandigheden – echt nodig hebben.

Wat gaan we daarvoor doen?

We passen de verordening langdurigheidstoelage aan en brengen deze in overeenstemming met de Participatiewet. Per 1 januari 2015 vervangt de individuele inkomenstoelage de langdurigheidstoelage. Met de invoering van de Participatiewet is het verlenen van de toeslag geen gebonden bevoegdheid meer, maar een discretionaire bevoegdheid. Dit betekent dat het college een individuele inkomenstoelage kan verlenen als een persoon voldoet aan de voorwaarden daarvoor.

De individuele inkomenstoelage is een inkomensondersteunende maatregel voor bepaalde personen die langdurig een laag inkomen hebben en daarbij, gelet op de omstandigheden van die persoon, geen uitzicht hebben op inkomensverbetering (artikel 36, eerste lid, van de Participatiewet). Bij verordening moeten regels vastgesteld worden over het verlenen van een individuele inkomenstoelage als bedoeld in artikel 36 van de Participatiewet. Deze regels moeten in ieder geval betrekking hebben op de wijze waarop invulling wordt gegeven aan de begrippen 'langdurig' en 'laag inkomen'. Met betrekking tot onderstaande onderwerpen kunnen keuzes worden gemaakt:

- hoogte van het de toeslag;
- begrip 'langdurig';
- begrip 'laag inkomen'.

In navolging van de reactie op de notitie minimaregelingen (oktober 2013) en de notitie Participatiewet en minimaregelingen (oktober 2014), kiezen we er voor om vast te houden aan de definities van de begrippen langdurig en laag inkomen. Hiermee kunnen we blijvend invulling geven aan ons minimebeleid.

De Verordening individuele inkomenstoelage is een nieuwe verordening. Maar het betreft hier beleidsmatig een vervanging van de Langdurigheidstoelage. De strekking blijft hetzelfde: mensen die langdurig een laag inkomen hebben (gehad) en geen vooruitzicht hebben op de inkomensverbetering, wordt het recht gegeven een beroep te doen op deze inkomenstoelage.

Beleidskeuzes:

Artikel 3

- *“Langdurig”*: We kiezen voor een referteperiode van drie jaar. Dit sluit aan bij de impliciet door de wetgever gegeven termijn. De minimumleeftijd is namelijk 21 jaar. Een belanghebbende heeft normaal gesproken vanaf zijn 18e een zelfstandig recht op bijstand (21 - 18 = 3).
- *“Laag”*: Het begrip ‘laag inkomen’ is ingevuld als een inkomen dat niet hoger is dan 105% van de toepasselijke bijstandsnorm. We kiezen voor het vasthouden aan de norm zoals we die ook bij de langdurigheidstoeslag hanteerden. De redenen hiervoor zijn dat het uitvoeringstechnisch en budgettair bekeken het best passend is, maar de belangrijkste reden is dat een hogere grens niet strookt met de wettelijke uitsluiting van personen van de pensioengerechtigde leeftijd (en ouder) voor deze inkomenstoeslag.

Artikel 4

- *“Hoogte”*: Gemeenten kunnen zelf de hoogte van de toeslag bepalen. Er wordt onderscheid gemaakt tussen een alleenstaande, een alleenstaande ouder, en gehuwden.

We kiezen voor een splitsing in de toepassing van de individuele inkomenstoeslag, namelijk een categorie met een inkomen tot 100 procent van de toepasselijke bijstandsnorm en een categorie met een inkomen tot 105 procent van de toepasselijke bijstandsnorm. De hoogte van de individuele inkomenstoeslag bedraagt voor aanvragers met een inkomen van 100 tot 105 procent van de toepasselijke bijstandsnorm 50 procent van het bedrag dat aanvragers met een inkomen tot 100 procent van de toepasselijke bijstandsnorm ontvangen. We kiezen voor deze splitsing zodat we een gradatie aanbrengeen bij de diverse minimaregelingen. Hiermee willen we de armoedeval voorkomen, en willen we de uitstroom positief bevorderen. We voorkomen dat mensen die aan het werk gaan ineens voor geen enkele minimaregeling in aanmerking komen, en daardoor per saldo niets opschieten om te gaan werken.

Wat mag het kosten?

De te verwachten uitgaven voor de individuele inkomenstoeslag liggen op een gelijk niveau als de kosten voor de huidige langdurigheidstoeslag. Voor het jaar 2015 is een bedrag van € 122.000,- begroot.

Communicatie

Dit besluit publiceren we na besluitvorming in de gemeenteraad via www.overheid.nl en onze eigen gemeentelijke website. Cliënten informeren we door middel van een nieuwsbrief nadat de gemeenteraad instemt met deze verordening. In samenwerking met de afdeling Communicatie wordt de informatie richting de klanten en de burgers gestalte gegeven.

Burgum, 25 november 2014

Het college van Tytsjerksteradiel
de secretaris

O. de Jager MAC RC

de burgemeester

drs. E.J. ter Keurs

Raadsbesluit

Gemeente Tytsjerksteradiel
Raadsvergadering d.d. 18 december 2014, agendapunt 7

de Raad van de gemeente Tytsjerksteradiel;

overwegende dat:

- op 1 januari 2015 de Participatiewet in werking treedt;
- de gemeenteraad op grond van artikel 8, lid 1, sub b Participatiewet bij verordening regels stelt met betrekking tot een individuele inkomenstoelage;

gelezen het voorstel van het College d.d. 25 november 2014;

tevens kennis genomen hebbend van het advies van de Cliëntenraad Werk en Bijstand;

gelet op het bepaalde in artikel 36 van de Participatiewet;

BESLUIT:

de Verordening Individuele Inkomenstoelage Gemeente Tytsjerksteradiel 2015 als volgt vast te stellen:

Verordening Individuele Inkomenstoelage Gemeente Tytsjerksteradiel 2015

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1 Begrippen

1. Alle begrippen die in deze verordening worden gebruikt en die niet nader worden omschreven hebben dezelfde betekenis als in de Participatiewet, de Algemene wet bestuursrecht (Awb) en de Gemeentewet.
2. In deze verordening wordt verstaan onder:
  - a. **college**: het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Tytsjerksteradiel;
  - b. **gemeenteraad**: de gemeenteraad van de gemeente Tytsjerksteradiel;
  - c. **wet**: Participatiewet;
  - d. **referteperiode**: periode van 36 maanden voorafgaand aan de peildatum;
  - e. **peildatum**: de datum waarop in enig jaar recht op een individuele inkomenstoelage ontstaat;
  - f. **bijstandsnorm**: norm bedoeld in artikel 5, onder c, van de wet;
  - g. **inkomen**: het inkomen als bedoeld in artikel 32 van de wet, met dien verstande dat voor de zinsnede 'een periode waarover een beroep op bijstand wordt gedaan' (art. 32 lid 1 onder b Participatiewet) moet worden gelezen 'de referteperiode'. Een bijstandsuitkering wordt, in afwijking van artikel 32 van de wet, voor de beoordeling van het recht op de individuele inkomenstoelage als inkomen gezien.

Artikel 2 Aanvraag

Het college stelt het recht op een Individuele inkomenstoelage op schriftelijke aanvraag vast.

Hoofdstuk 2. Recht op individuele inkomenstoelage

Artikel 3 Beoordeling recht op individuele inkomenstoelage

1. Aan de hand van een weging van de hieronder genoemde (individuele) omstandigheden, stelt het college vast of de betreffende persoon naar het oordeel van het college recht heeft op een individuele inkomenstoelage.
2. Langdurig, laag inkomen: Aan de in artikel 36, eerste lid, van de wet gestelde voorwaarde van het hebben van een langdurig, laag inkomen is voldaan als gedurende de referteperiode het in aanmerking te nemen inkomen niet uitkomt boven 105 procent van de toepasselijke bijstandsnorm.

Artikel 4 Hoogte van de individuele inkomenstoelage

1. Bij een inkomen tot 100 procent van de toepasselijke bijstandsnorm bedraagt de individuele inkomenstoelage per jaar (normbedragen 2015):
  - a. voor gehuwden: € 500,=;
  - b. voor een alleenstaande ouder: € 450,=;
  - c. voor een alleenstaande: € 350,=.

2. In afwijking van het eerste lid bedraagt de individuele inkomenstoelage voor aanvragers met een inkomen van 100 tot 105 procent van de toepasselijke bijstandsnorm 50 procent van de in het eerste lid genoemde bedragen.
3. Voor de toepassing van het eerste lid en het tweede lid is de situatie op de peildatum bepalend.
4. Wanneer één van de gehuwden op de peildatum is uitgesloten van het recht op de individuele inkomenstoelage als gevolg van artikel 11 of artikel 13, lid 1 en lid 2, van de wet, komt de rechthebbende echtgenoot in aanmerking voor een individuele inkomenstoelage wanneer aan de voorwaarden wordt voldaan.
5. De in het eerste lid genoemde bedragen worden elk jaar per 1 januari aangepast met een percentage dat overeenkomt met het procentuele verschil tussen de gehuwdennormen per 1 januari van dat jaar en de gehuwdennormen van het daaraan voorafgaande jaar.

Hoofdstuk 3. Slotbepalingen

Artikel 5 Uitvoering

1. Uitvoering: De uitvoering van deze verordening berust bij het college.
2. Onvoorziene gevallen: In gevallen, met betrekking tot de uitvoering van deze verordening, waarin deze verordening niet voorziet, beslist het college.

Artikel 6 Citeertitel

Deze verordening kan worden aangehaald als: Verordening Individuele Inkomenstoelage Gemeente Tytsjerksteradiel 2015.

Artikel 7 Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2015.
2. De Verordening Langdurigheidstoelage Gemeente Tytsjerksteradiel 2010, vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 8 juli 2010, wordt per 1 januari 2015 ingetrokken.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de Raad van de gemeente Tytsjerksteradiel op 18 december 2014.

De Raad voornoemd,
de griffier,

de voorzitter

mr. S.K. Dijkstra

drs. E.J. ter Keurs

Algemene toelichting

De langdurigheidstoelage wordt per 1 januari 2015 vervangen door een individuele toeslag voor personen die langdurig van een laag inkomen rond moeten komen, zonder dat zij zicht hebben op verbetering van dat inkomen. Deze individuele toeslag is bedoeld voor personen die deze toeslag – gelet op hun individuele omstandigheden – echt nodig hebben.

Het uitgangspunt van de bijstand is dat het (toepasselijke) normbedrag in beginsel toereikend is voor de voorziening in de algemeen noodzakelijke kosten van bestaan, met inbegrip van de component reserveringen. Toch kan de financiële positie van mensen met een langdurig laag inkomen onder druk komen te staan als er na verloop van tijd geen perspectief meer lijkt te zijn om door inkomsten uit arbeid het inkomen te verhogen. De individuele inkomensvoorschot kan hierin bijdragen. De individuele inkomensvoorschot is niet gerelateerd aan bepaalde kosten.

De individuele inkomensvoorschot is, net als zijn voorganger de langdurigheidstoelage, beleidsmatig en financieel gedecentraliseerd aan colleges. De colleges stellen in een verordening regels vast ten aanzien van de hoogte van de toeslag en de invulling van de begrippen “langdurig” en “laag” inkomen. Daarnaast dienen colleges aan de hand van de individuele omstandigheden te bepalen of er al dan niet sprake is van “zicht op inkomensverbetering”. Daardoor wordt de individuele inkomensvoorschot, net als bij de verlening van individueel bijzondere bijstand, verleend als een vorm van aanvullende inkomensondersteuning waarbij individueel maatwerk als uitgangspunt wordt genomen, en daardoor terecht komt bij de mensen die het echt nodig hebben.

De mogelijkheid om deze toeslag als categoriaal bijzondere bijstand te verlenen wordt afgeschaft. De categoriale langdurigheidstoelage wordt omgevormd tot een individuele inkomensvoorschot voor personen tot de pensioengerechtigde leeftijd die langdurig van een laag inkomen moeten rondkomen, en gelet op hun individuele omstandigheden geen zicht hebben op verbetering van het inkomen. De individuele inkomensvoorschot mag niet meer automatisch worden toegekend, bijvoorbeeld omdat met het vorige jaar ook al een toeslag heeft gekregen en het inkomen nog steeds hetzelfde is. Dit betekent dat bij een aanvraag meer onderzocht moet worden.

Artikel 36 WWB blijft de basis vormen, maar omdat de individuele toeslag een beoordeling van de individuele omstandigheden van de belanghebbende door het college vergt, is ervoor gekozen dit artikel te formuleren als een “kan-bepaling”. Dat wil zeggen dat het college niet wettelijk verplicht is een individuele inkomensvoorschot in te stellen. Desondanks blijft de gemeenteraad verplicht om in een verordening de hoogte van de toeslag en de wijze waarop invulling wordt gegeven aan de begrippen “langdurig” en “laag inkomen” aan te geven. De gemeente heeft hiermee de mogelijkheid om de individuele inkomensvoorschot in verband te brengen met het gemeentelijk armoede- en participatiebeleid.

Overgangsrecht

Er is geen overgangsrecht van toepassing.

Aanpassen verordening

In de Verordening Individuele Inkomensvoorschot wordt op onderdelen verwezen naar ‘de toepasselijke bijstandsnorm’. Om te kunnen bepalen wie langdurig een laag inkomen heeft, is een verbinding gelegd met de bijstandsnorm.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1

Begrippen die in de Participatiewet, WWB, Awb of de gemeentewet voorkomen hebben in deze verordening dezelfde betekenis als in deze wetten. Dit voorkomt dat in geval van wijziging van betreffende definities in de betreffende wetten ook de verordening moet worden gewijzigd. Ten aanzien van een aantal begrippen, die als zodanig niet in deze wetten staan, is een definitie gegeven in deze verordening.

Lid 2 onder e, peildatum: Met de invulling van het begrip peildatum wordt aangesloten bij de jurisprudentie van de Centrale Raad van Beroep (CRvB). Het gaat niet om de datum waarop is aangevraagd, maar om de datum waarop in enig jaar recht op individuele inkomstenstoeslag ontstaat. Dit is de eerst mogelijke datum na afloop van de referteperiode. Het betreft dus de datum waarop een belanghebbende langdurig een laag inkomen heeft, geen in aanmerking te nemen vermogen heeft (als bedoeld in artikel 34 WWB), en geen uitzicht op inkomensverbetering heeft. Deze datum ligt voor elke belanghebbende weer anders.

Lid 2 onder g, inkomen: Met betrekking tot het begrip 'inkomen' is een van de WWB afwijkende definitie opgenomen. De wetgever geeft de gemeenteraad opdracht om in de verordening regels te geven met betrekking tot het begrip 'langdurig, laag inkomen', zodat de gemeenteraad bevoegd is om dit begrip voor de toepassing van artikel 36, lid 1, van de WWB nader te definiëren. Met de gebruikte definitie wordt aangesloten bij de in de bestaande uitvoeringspraktijk gehanteerde (en ook door de wetgever bedoelde) invulling van het begrip inkomen in artikel 36, lid 1, van de WWB, maar wordt de wetstechnische onvolkomenheid weggenomen.

Artikel 2

In deze verordening is bepaald dat ten aanzien van de individuele inkomstenstoeslag het college het recht hierop aan de hand van een schriftelijke aanvraag vaststelt. De wet en de toelichting daarop zijn onvoldoende duidelijk op dit punt. Vanwege de eenduidigheid binnen alle minimaregelingen en het uitgangspunt dat de verantwoordelijkheid voor de inkomensvoorziening bij de burger ligt, ligt het voor de hand dit zo vast te stellen.

Artikel 3

Bij het bepalen wat een langdurig laag inkomen is, moet de gemeenteraad vastleggen wat onder 'langdurig' wordt verstaan, en wat onder 'laag' wordt verstaan.

Lid 2, langdurig: De gemeente kiest voor een referteperiode van drie jaar. Dit sluit aan bij de impliciet door de wetgever gegeven termijn. De minimumleeftijd is namelijk 21 jaar. Een belanghebbende heeft normaal gesproken vanaf zijn 18e een zelfstandig recht op bijstand ($21 - 18 = 3$).

Lid 2, laag: Het begrip 'laag inkomen' is ingevuld als een inkomen dat niet hoger is dan 105% van de toepasselijke bijstandsnorm. Toch is het hoger vaststellen van de grens van het begrip laag inkomen niet wenselijk. De reden hiervoor is dat het niet strookt (en ongewenste discriminatoire effecten sorteert) met de wettelijke uitsluiting voor deze inkomstenstoeslag van personen van de pensioengerechtigde leeftijd en ouder.

Laatstgenoemden zijn uitgesloten van het recht op individuele inkomenstoeslag, omdat hun inkomen al voldoende hoger zou zijn dan de bijstandsnorm voor personen tot de pensioengerechtigde leeftijd. Het verschil is echter maar 5 tot 9%, afhankelijk van het feit of iemand alleenstaand, alleenstaande ouder en een gehuwde is. Het hanteren van een grens van 110% zou daarom betekenen, dat de uitsluiting van pensioengerechtigden in dat geval strijdig is met het verbod op leeftijdsdiscriminatie (artikel 26 Internationaal Verdrag betreffende Burgerrechten en Politieke rechten). De feitelijke ruimte is dus beperkt tot een grens van een maximaal inkomen van 105% van de toepasselijke bijstandsnorm.

Artikel 4

Gemeenten kunnen zelf de hoogte van de toeslag bepalen. Er wordt onderscheid gemaakt tussen een alleenstaande, een alleenstaande ouder, en gehuwden. Bij gehuwden moet in het oog worden gehouden dat het recht op de individuele inkomenstoeslag de gehuwden gezamenlijk toekomt. Worden belanghebbenden op de peildatum als gehuwden aangemerkt, dan moeten beide gehuwden aan de voorwaarden van artikel 36 lid 1 Participatiewet voldoen. Voldoet één van hen niet deze voorwaarden, dan bestaat voor beiden geen recht op de individuele inkomenstoeslag. (En dus ook niet op grond van alleenstaande of alleenstaande oudernorm.)

Lid 4, uitsluiting: Is één van de echtgenoten op basis van artikel 11 of artikel 13, lid 1 en 2 WWB, uitgesloten van het recht op de individuele inkomenstoeslag, dus anders dan vanwege het niet voldoen aan de voorwaarden van artikel 36 lid 1 Participatiewet, dan komt de rechthebbende partner wel in aanmerking voor deze toeslag. Als slechts één partner recht heeft op de individuele inkomenstoeslag, komt deze rechthebbende in aanmerking voor deze toeslag naar de hoogte die voor hem als alleenstaande of alleenstaande ouder zou gelden.

Lid 5, indexering: Om niet jaarlijks de verordening aan te hoeven passen is gekozen om de hoogte jaarlijks automatisch mee te laten bewegen met de gehuwdennormen. Omdat de gehuwdennormen in beginsel 2 maal per jaar worden geïndexeerd en de individuele inkomenstoeslag maar eenmaal, wordt steeds een vergelijking gemaakt met de gehuwdennormen per 1 januari van het voorafgaande jaar.

Artikel 5

Lid 1, uitvoering: In dit artikel is bepaald dat het college is belast met de uitvoering van de individuele inkomenstoeslag.

Lid 2, onvoorziene gevallen: In dit artikel is bepaald dat het college moet voorzien in specifieke situaties.

Artikel 6

Dit artikel hoeft geen nadere toelichting.

Artikel 7

Deze verordening treedt in werking per 1 januari 2015. Hierbij is aansluiting gezocht bij de invoering van de Participatiewet, cq. Wet Maatregelen WWB.

